

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. II. An invidiosa, & gravis Regibus, & populis fiat potestas
Ecclesiastica, si circa temporalia Principum in certis casibus exerceri posse
affirmetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT II.

An inuidiosa, & gravis Regibus, & populis fiat potestas Ecclesiastica, si circa temporalia Principum in certis casibus exerceri posse affirmetur.

X. Quantum Ecclesiæ ad conservandam fidem, propagandam Religionem, reformandos mores, & constituendam disciplinam utilis sit, & ferè necessaria Regum, ac Principum opera, & comprobavit omnium sæculorum experientia, & suadet aperta ratio. Verissimum est quod trito illo versu exprimitur:

Regis ad exemplum totus componitur Orbis.
Quamobrem magnoperè cavendum est, ne quid, sine gravi necessitate aut fiat, aut dicatur; quod Principum erga Ecclesiam studium possit remittere. Eà ratione adductos se fuisse ad statuendam hanc primam propositionem significant Illustriissimi Præsules his declarationis verbis, quæ huc sine dubio respiciunt; *Hæretici quoque nihil prætermittunt quo eam potestatem quæ pax Ecclesiæ continetur, invidiosam, & gravem Regibus, & populis ostentent, iisque fraudibus simplices animas ab Ecclesiæ Matræ, Christi, adeo communionis dissocient.* Videndum est igitur, an doctrina eorum, qui Ecclesiam circa Regum, & Principum temporalia potestatem aliquam in certis casibus exercere posse asserunt, potestatem illam invidiosam, & gravem Regibus, & populis efficiat.

2. Malis certè non potest invidiosum non videri quidquid eorum pravis cupiditatibus obsistit: At boni licet suapte spontè ad virtutem ferantur, gaudent sibi pluribus obicibus viam ad crimen præcludi. Timent, aut etiam oderunt potestatem Ecclesiasticam Principes; illi scilicet, qui Ecclesiam non ut Matrem, cui parere velint, sed ut ancillam habent, cui dominari cupiant. Non oderunt, neque timent, qui Religionem Principatui, non Principatum Religioni anteponunt, qui ab Ecclesia fidem, ac vivendi normam accipere student, non ejus opibus ditari, libertatem infringere, ac jurisdictionem usurpare moluntur.

3. Qua in re gravissimam Regi Christianissimo injuriam fecisse mihi videntur Regni ejus Antistites, dum Ecclesiasticæ potestati Principes quantum ad temporalia omninò subtrahere tentarunt. Significarunt enim aliquo pacto se suspicari, fore ut potentissimus ille Rex à fide Catholica, quam professi sunt, quotquot in eodem Throno à duodecim ferè sæculis federunt, brevè non solùm esset ipse discessurus, sed etiam subditos advocaturus, vel commissurus aliquid hujusmodi tanta cum obstinatione, ut Ecclesia præmissis frustra precibus, monitionibus, comminationibus, censuris, illud tandem extremum ac in desperatis tantùm malis, & maxima cum cautela usurpandum remedium adhibere cogeretur, ut scilicet ejus subditos à præstituto fidelitatis juramento absolveret.

4. Si tam sinistram de tam Religioso Principe suspicionem non conceperant, quid necesse erat doctrinam spargere, ex qua certò secutura erat magna in Ecclesia perturbatio, piorum Christianorum offensio, ac quoddam schismaticis genus? sed si de Rege Christianissimo ità sentiebant, ejus Religionem quomodo non offendebant? Accedit quod si Religiosissimus ille Princeps ità malè fuisset affectus, eum ad casum impulisset, potiùs quàm labantem confirmasset Clerici sui doctrina impunitatem promittens.

5. Ut enim excelsis animis antiquiùs nihil est, quàm Imperium non habitum adipisci, obtentum servare, ac propagare, amissum recuperare; ita nihil est quod timeant magis quàm Principatùs amissionem, vel in ejus assécutione impedimentum. Itaque si supremi Principes ex fidei desertione, vel etiam impugnatione, damnum aliquod temporale sibi accidere non posse confidant, & spiritualia non satùs pertimescant, faciliùs ortà vehementi tentatione in præcipitium corruent, & innumerabilem hominum turbam secum trahent. Cùm econtrà si Principatùs privatione se plecti posse sentirent, illo veluti fræno cohiberentur.

6. Si autem jam Principes à fide defecerint, tantùm abest, ut illa Ecclesiæ autoritas à reperendo piæ matris gremio avertat, ut ad reditum potiùs invitet. Vel enim Ecclesia jam usa est in illos autoritate prædicta, vel ad eà utendum est.

N. C.

certatibz
de gallicane
GIII
231

est parata, vel omninò uti non meditatur; si jam illam adhibuit, aut adhibere proposuit, resipiscentiâ huic malo occurreretur. Si ab ea usurpanda omninò abstinere deliberavit, cur gravem futuram filiis obedientibus potestatem Matris pertimescant, quæ nec inimicis nocere voluit?

7. Miror potuisse Illustrissimos Antistites Gallicanos hanc Ecclesiæ potestatem negare, ex qua tantam utilitatem totum illud Regnum non ita pridem percepit. Ut enim prætermittam quæ sub Henrico III. in Gallia gesta sunt, quia licet labantem, & ferè labentem fidem confirmarint, quorundam temeritas sub specie zeli, longius quàm par erat progressa est; Quis scit quam cladem perpeffura erat Catholica Religio in eo Regno, nisi obstitisset Ecclesia Henrico IV. quominus Regnum adipisceretur, donec hæresim Calvinianam abjurasset? Quis scit utrùm ejus filius, aut nepos hodie regnans, & hæresim ipsam Calvinianam tam gloriosè à sua ditione exterminans, Patris aut Avi errorem secuti fuissent, & in eum maximam subditorum partem, ad quem plures videbantur propensi, suo exemplo, & auctoritate impulissent.

8. Necessaria est aliundè populis, præsertim Francis, doctrina hæc de potestate Ecclesiæ in Principes. Cùm enim à majoribus suis Regnum ab una stirpe in aliam non semel translatum fuisse meminerint, expedit ut certò sibi persuadeant id sine præstiti juramenti solutione, ac sine auctoritate Ecclesiæ tentare nefas esse, nec interventuram unquam illam auctoritatem, nisi fortè gravissimæ causæ, deficientibus aliis omnibus remediis, & adhibitâ cautelâ quàm maximâ, illuc adigèrent; adeoque favente rerum concursu nihil sibi temerè aggrediendum.

9. Quod si populi hæresi sint infecti, cùm Ecclesiam non audiant, parùm fortasse illis prodest hæc doctrina; sed ideo minùs secura est Principum dignitas ab illorum perfidia. Nam præterquam quod facilius est, ut qui datam Deo fidem frangunt, Principibus, si occasio tulerit, eam negent, hæreticorum est ingenium, quod postrema præsertim sæcula docuerunt, ut Principum sæcularium perinde atque Ecclesiæ, jugum excutere pro viribus conentur. *Dominacionem spernunt, majestatem*

majestatem autem blasphemam ut ait B. Thaddæus. Nec Principibus, nisi scandali vitandi causa, parendum eorum plerique arbitrantur. Itaque illis necessarium, & Principibus tutum esset, ut Ecclesiæ ductum sequerentur, quæ & Dominis obsequi præcipit, etiam ex regulis conscientiæ, & tamen, si ipsi Regem Regum, & Dominum Dominantium impugnent, eos coercere conatur.

10. Quos igitur ab Ecclesia potest alienos efficere illa ejus autoritas? Paganos fortassis. De illis Antistites Gallicanos cogitasse non puto. Sed numquid facultas censurarum adimenda etiam erit Pastoribus Ecclesiasticis, ne illarum metus in Fideles à suscipiendo Baptismo retardet? Num inermis esse debet omnis Superior, ne pœnarum timor ab ejus obedientia deterreat?

11. At, inquires, possunt Ecclesiastici Superiores eâ potestate abuti. Possent fortassis, sed difficillimè. Sed nonnè Principes sua sæpius abutuntur? Ideone illà spoliandi sunt? Certè minus metuendum est, ne Ecclesia Regnum Principibus immeritis auferat, quàm ne illi auferri sibi mereantur.

C A P U T III.

An verbo Dei consona sit sententia, Reges in temporalibus ab omni Ecclesiastica potestate omninò subducens.

MEum non est certos limites præfigere alterutri potestati: hoc tantùm probare contendo, non posse Principes, etiam in temporalibus, prout ordinem habent ad spiritalia omninò Ecclesiasticæ potestati subduci. Contrarium declarant Præsules Gallicani, ac verbo Dei asserunt consonam esse suam sententiam. Sed qui veras olim libertates Ecclesiæ Gallicanæ coram Philippo VI. Rege Francorum anno 1329. tantâ cum laude propugnavit Petrus Bertrandi Episcopus Eduensis tractatu de origine Jurisdictionum quæst. 3. respondet; *Ad tertiam rationem, inquit, de Christo, qui abjecit à se, ut dicunt, omnem jurisdictionem temporalem, dicendum est, quod qui dicit Christum non habuisse omnem potestatem secularem, seu temporalem & spiri-*